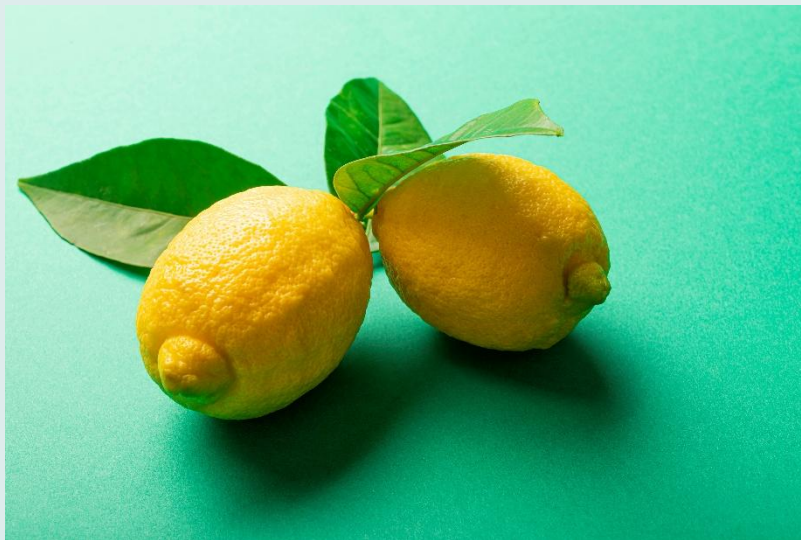

Дніпровська гімназія № 140 ДМР
Учителька початкових класів
Спеціаліст вищої категорії
Учитель-методист
Тимофеева Олена Петрівна

Авторська терапевтична казка «Швидкуха»

МОДЕЛЬ ТВОРЧОЇ РОБОТИ НАД КАЗКОЮ

**Початкова школа
2 – 4 класи**

Терапевтична казка для дітей

– це спеціально створений твір, що допомагає дитині пропрацювати життєві ситуації, емоції та страхи через символічний, безпечний простір історії. Вона сприяє розвитку емоційного інтелекту, впевненості та надає стратегії вирішення конфліктів, дозволяючи дитині асоціювати себе з героями та вчитися ефективним моделям поведінки.

Як працює терапевтична казка

Прояснення ситуацій

Казка допомагає дитині зрозуміти складні життєві обставини, з якими вона стикається, роблячи їх більш доступними для сприйняття.

Вираження емоцій

Дитина може "прожити" свої накопичені емоції, такі як страх, тривога чи гнів, через персонажів казки, не відчуючи себе під «прицілом».

Навчання стратегіям

Герої казки показують різні

способи розв'язання проблем, що допомагає дитині освоїти нові, позитивні моделі поведінки.

Розвиток емоційного інтелекту

Казка сприяє усвідомленню власних почуттів та почуттів інших, розвиваючи емоційну чуйність.

Безпечний простір

Історія створює символічний "безпечний" простір, де дитина може уявити себе на місці героя та експериментувати з різними рішеннями, не відчуючи реальних наслідків.

Казка для дітей «Швидкуха»

Жили-були собі дві кісточки смачного лимончика - дві життєрадісні подружки...

Якось Маринка замислилася, що було б добре, якби вдалося виростити власне лимонне деревце. Вона посадила кісточку у горщик і розпочала активно за ними доглядати.

Час ішов, дівчинка поливала земельку і додавала поживні речовини. Невдовзі до сонечка потягнулися два маленьких, зелененьких, ніжних паростка.

Але одна з кісточок не захотіла більше спокійно лежати та очікувати звичайного розвитку. Їй не сподобалося, що спочатку вона зморщилася, потім надулася, з неї проклюнувся пагінець. Процес росту і дозрівання плодів лимона дуже тривалий, особливо в кімнатних умовах. А цій кісточці хотілося все та одразу - бути красивим деревцем із запашними жовтенькими плодами.

Через хвилювання, надмірне напруження та зайві рухи кісточка захворіла. Проросток почав в'янути. Становище було вкрай важке. Але подружка підтримувала хвору кісточку. Розповідала їй правила зростання рослин, обговорювала плани на майбутнє.

І Маринка, в свою чергу, не залишала маленьку рослинку. Розмовляла з нею, затуляла від пекучого сонця, знайшла додаткове підгодовування.

Пройшов деякий час. Дівчинка запросила в гості подружок, щоб вони порадили за неї. Зрештою їй вдалося виростити здорове деревце. Широка крона, великі та зелені листочки. А які гарні плоди!

Підтримка друзів і тих, хто несе відповідальність навчили Швидкуху. Вона зрозуміла, що всьому свій час. І коли ми робимо щось важливе, не завжди маємо бездоганний вигляд. Кісточка змінила своє ставлення до життя, прийняла ситуацію належним чином і дала можливість з'явитися на світ новому лимончику.

Незабаром Швидкуха поставила перед собою нову мету. Обов'язково передавати свій досвід майбутнім поколінням, щоб вони не робили таких безглузвих помилок.

**«Усьому
свій час, і
година
своя
кожній
справі під
небом»**

НАРОДНА МУДРІСТЬ

Прислів'я та приказки про час підкреслюють його швидкоплинність, цінність та незворотність, закликаючи цінувати кожну мить, вчасно використовувати можливості та не втрачати час на байдкування. Вони вчать, що все має свій час, а втрачений час не наздогнати.

Про цінність часу та його втрату

Всякому овочеві свій час

(У кожної речі, справи чи події свій час для настання).

Про правильне використання часу

Все добре у свій час

(Кожна справа має свій час, і тоді вона буде найуспішнішою).

Про незворотність часу

Час — не кінь: не підженеш, та й не зупиниш

(Час неможливо контролювати).

Про мудрість та лікування часом

Час усього навчить

(З часом приходять досвід і розуміння).

МОВНА ЗАРЯДКА

1. Прочитати речення, будь-яке, з кінця до початку.

2. Знайти найбільше слово:

- продекламувати його як скоромовку;
- прочитати найбільше слово за алгоритмом «початок – кінець» (перша буква – остання, друга – передостання...).

3. Проспівати казку за мелодією, добре відомою дітям.

4. Знайти в тексті синоніми / антоніми.

5. Прочитати текст без прикметників.

6. Придумати ім'я подружці Швидкухи.

7. Вправа «Швидкий м'яч»:

- обрати речення;
- вивчити напам'ять (1 хв);
- у коло стають діти за кількістю слів у реченні;
- розпочинають передавати м'яч, промовляючи підряд усі слова (1 дитина – 1 слово, передає м'яч 2 дитині – 2 слово речення...).

РОЗВИТОК МИСЛЕННЯ ТА УЯВИ

- ✚ Поміркуйте, якщо замінити Маринку та її подружок на чоловічу команду, який би мав розвиток сюжет казки?
- ✚ Якби Маринка посадила одну кісточку, чи мала б казка таку кінцівку?
- ✚ Чи бували у вас такі історії з власного життя?
- ✚ Які рекомендації можна надати батькам у вихованні дітей, щоб з ними не сталися схожі історії?

ВИХОВАННЯ ДОБРИХ ПОЧУТТІВ

- ✚ Яка кісточка вам більше сподобалась і чому?
- ✚ Які риси характеру привели Маринку до успіху?
- ✚ Щоб ви побажали Швидкусі?
- ✚ Якими добрими справами можете поділитися?

«Якщо доля підносить тобі лимон, зроби з нього лимонад»

КАЗКА ТА ЕКОЛОГІЯ

Як вічнозелене цитрусове дерево, лимон сприяє збагаченню повітря киснем та поглинанню вуглекислого газу, а також може підтримувати біорізноманіття у своєму середовищі існування. В цілому, рослини роду *Citrus*, до якого належить лимон, відіграють важливу роль у формуванні екосистем, а людина активно використовує лимон, вирощуючи його у великих масштабах для отримання плодів.

Екологічні функції лимону

Фотосинтез

Як вічнозелене дерево, лимон вбирає вуглекислий газ із атмосфери і виділяє кисень, покращуючи якість повітря.

Підтримка біорізноманіття

У природному середовищі існування, лимонні дерева можуть надавати прихисток і їжу для різних комах та інших дрібних тварин.

Формування ландшафтів

У районах, де лимонні дерева є природною частиною екосистеми, вони сприяють стабільності ґрунтів та запобігають ерозії.

Найпоширеніша цитата про лимони – це «Якщо доля підносить тобі лимон, зроби з нього лимонад», яка символізує оптимістичне ставлення до життєвих труднощів, а також є темою для роздумів про те, як перетворити негативний досвід на щось позитивне та корисне.

КАЗКА І МАТЕМАТИКА

- 1. Скільки персонажів у казці?**
- 2. Скільки всього було кісточок?**
- 3. Складіть задачу про Маринку та ймовірну кількість подружок.**
- 4. Складіть задачу про врожай лимонів, які могла зібрати Маринка?**
- 5. Порахуйте кількість слів у казці, наприклад 1 абзац...**
- 6. Гра «Кожне своє слово»:
перший учень / учениця читає 1 слово,
далі діти мовчки відраховують 7
слово, його читає 2 учень / учениця,
ще сім – 3 учень / учениця...**
- 7. Складіть сюжетну картинку за допомогою творчого набору геометричних плоских фігур.**

Театр є "палацом", де оживають казки та історії, а самі вистави – це видовище, що може включати акторську гру, музику, танці та спів.

Театралізація казки

в початковій школі – це педагогічний метод, що розвиває мовлення, емоційний інтелект та творчі здібності учнів через гру з казковими сюжетами. Діти вчаться розуміти сюжет, втілювати характер персонажів, аналізувати вчинки, емоційно залучатися до твору та працювати в команді, поступово переходячи від спостереження до самотійної гри.

Ігровий процес

Діалоги та репліки

Діти повторюють репліки персонажів, що допомагає перенести слова з пасивного словника в активний.

Емоційне залучення

Учні вмикають власні емоції, щоб краще зрозуміти почуття інших героїв та персонажів.

Прогнозування подій

Школярі вчаться будувати лінію «минуле – теперішнє – майбутнє» у сюжеті.

Рольова гра

Діти переносять свої моделі поведінки в образи героїв, переживаючи різні ситуації.